

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

2. SKUPINA: SREDNJI I RANI NOVI VIJEK

ŠKOLSKA GODINA: 2017. / 2018.

ČETVRTAK, 26. TRAVNJA 2018.

10:00 – 11:00

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

_____
(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan.

Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora

1. U kojem gradu se nalazilo sjedište prvog jedinstvenog arapskog kalifata?

- a. Bagdad
- b. Jeruzalem
- c. Damask
- d. Cordoba

1	
---	--

2. Za koju teoriju doseljenja Hrvata je ključan prikazani kameni natpis?

- a. slavenska
- b. gotska
- c. iransko-kavkaska
- d. ilirska

1	
---	--

3. Koji je papa poslao opata Martina da otkupi zarobljene kršćane na istočnoj-jadranskoj obali?

- a. Silvestar II.
- b. Hadrijan III.
- c. Ivan IV.
- d. Lav V.

1	
---	--

4. Koji je grad stajao na čelu Hanze sjevernonjemačkih gradova?

- a. Lübeck
- b. Bruges
- c. Gdansk
- d. Köln

1	
---	--

5. Koji je hrvatski grad opisao francuski vitez Geoffrey de Villehardouin?

- a. Dubrovnik
- b. Split
- c. Trogir
- d. Zadar

1	
---	--

6. Čijim se djelima u svom radu inspirirao češki reformator Jan Hus?

- a. Martina Luthera
- b. Jeana Calvina
- c. Johna Wycliffea
- d. Leonarda da Vincia

1	
---	--

7. Napadom na koji grad je započeo Ciparski rat u Dalmaciji?

- a. Šibenik
- b. Zadar
- c. Split
- d. Makarska

1	
---	--

8. Koja od navedenih biljaka **nije** stigla iz Amerike u Europu tijekom velikih geografskih otkrića?

- a. krumpir
- b. breskva
- c. rajčica
- d. kukuruz

1	
---	--

9. Koje je godine organiziran Bosanski pašaluk (ejalet)?

- a. 1570.
- b. 1580.
- c. 1590.
- d. 1600.

1	
---	--

II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz desnog stupca na odgovarajuću crtu ispred navoda na lijevom stupcu. Tri slova (sadržaja) su višak.

10. Moreplovcima i istraživačima Novoga svijeta pridružite mjesta njihovih putovanja.

3	
---	--

1. ____ Amerigo Vespucci	a) Calicut
2. ____ Fernando Magellan	b) Mactan
3. ____ Kristofor Kolumbo	c) Goa
	d) Kuba
	e) ušće rijeke Amazone
	f) Labrador

11. Piscima pridružite njihova djela.

3	
---	--

1. ____ Marko Marulić	a) Planine
2. ____ Marin Držić	b) Dundo Maroje
3. ____ Hanibal Lucić	c) Judita
	d) Ribanje i ribarsko prigovaranje
	e) Robinja
	f) Osman

III. U sljedećim zadatcima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima

12. Kako se zvao pisac djela „Povijest Langobarada“ iz vremena Karla Velikog?

1	
---	--

_____

13. Koji je bizantski car poslao Solunsku braću u Moravsku?

1	
---	--

_____

14. Kako se naziva spomenik prikazan na slici?

1	
---	--

_____

15. Kako se zvao jedan od otaca skolastike, učitelj Tome Akvinskoga?

1	
---	--

_____

16. Koji je ugarsko-hrvatski kralj u 15. stoljeću okrunjen i za cara Svetog Rimskog Carstva Njemačkog Naroda?

1	
---	--

_____

17. Prema kojem je srednjovjekovnom plemiću današnja Hercegovina dobila ime?

1	
---	--

_____

18. Koji se dalmatinski grad na početku Kandijskog rata (1646.) predao Veneciji?

1	
---	--

_____

19. Kako se naziva zakon koji je 1534. donio vladar prikazan na slici?

1	
---	--

_____

20. U kojem vremenskom razdoblju su mletačke vlasti zabranile primanje novih učenika u samostanske škole u Dalmaciji? (navesti godine)

1	
---	--

_____

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu ispred navoda u lijevom stupcu.

21. Kronološki poredajte sljedeće bosanske vladare.

2	
---	--

_____ Stjepan Tomaš

_____ Stjepan Dabiša

_____ Stjepan Tvrtko

_____ Stjepan Tomašević

22. Kronološki poredajte događaje iz prošlosti protestantizma i protureformacije.

2	
---	--

_____ Mir u Augsburgu

_____ Tridesetogodišnji rat

_____ početak Tridentskog koncila

_____ veliki seljački rat

23. Kronološki poredajte sljedeće događaje.

2	
---	--

_____ bitka kod Slankamena

_____ vojni pohod Eugena Savojskog u Bosnu

_____ osmanski poraz pod Bečom

_____ mir u Požarevcu

V. U sljedećim zadatcima samo je jedan kronološki niz točan.

24. Koji niz određuje točan kronološki sljedećih događaja:

1	
---	--

- a. Mir u Cateau-Cambresisu → proglašena Ujedinjena Nizozemska → bitka kod Lepanta → poraz nepobjedive armade
- b. bitka kod Lepanta → poraz nepobjedive armade → Mir u Cateau-Cambresisu → proglašena Ujedinjena Nizozemska
- c. poraz nepobjedive armade → bitka kod Lepanta → Mir u Cateau-Cambresisu → proglašena Ujedinjena Nizozemska
- d. Mir u Cateau-Cambresisu → bitka kod Lepanta → proglašena Ujedinjena Nizozemska → poraz nepobjedive armade

25. Koji niz određuje točan kronološki niz sljedećih događaja iz Mletačko-osmanskog rata 1714.-1718.:

1	
---	--

- a. Mlečani pale Mostar → Mlečani osvajaju Imotski → Mlečani osvajaju Trilj → vitez Nonković osvaja Metković
- b. Mlečani osvajaju Trilj → vitez Nonković osvaja Metković → Mlečani pale Mostar → Mlečani osvajaju Imotski
- c. vitez Nonković osvaja Metković → Mlečani pale Mostar → Mlečani osvajaju Imotski → Mlečani osvajaju Trilj
- d. Mlečani osvajaju Imotski → vitez Nonković osvaja Metković → Mlečani osvajaju Trilj → Mlečani pale Mostar

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

26. Pozorno pročitajte prikazani povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

„Četvrtak/petak, 11/12. listopada 1492. U dva sata ujutro ukazala nam se zemlja od kojeg smo bili udaljeni otprilike 8 morskih milja ... Našim se pogledima ukazala zemlja koja je bila zasađena svijetlim zelenim drvećem i bogata vodama i svakojakim plodovima... Odmah se na onom mjestu skupiše mnogobrojni urođenici otoka. Uvjeren da su to ljudi koji će se mnogo lakše ljubavljati nego mačem spasiti i privesti našoj svetoj vjeri, odlučio sam da ih učinim sebi prijateljima i poklonio sam nekima od njih crvene kape i ogrlice od stakla i još druge sitnice male vrijednosti, čem su se, očito, neobično veselili. Postali su tako dobri prijatelji da je to bila prava radost. ... Neki od njih imali su na tijelu ožiljke od rana. Kad sam ih pomoću jezika kretnjama pitao što ti ožiljci znače, objasnili su mi da njihovu zemlju napadaju stanovnici susjednih otoka, koji ih žele uhvatiti i protiv kojih se brane ... Ako se Svemogućemu sviđa, ja ću u svome povratku povesti šest tih ljudi sa sobom da ih dovedem pred njihova veličanstva i da nauče jezik. Na tom otoku nisam našao nikakvih životinja, osim papiga“

a) Tko je autor prikazanog povijesnog izvora?

1	
---	--

_____

b) Kako se danas zove otok koji je opisan u prikazanom tekstu?

1	
---	--

_____

c) Tko su „njihova veličanstva“ koja autor spominje u prikazanom tekstu?

1	
---	--

_____

27. Pozorno proučite prikazani povijesni prikaz i odgovorite na postavljena pitanja.

a) U kojem gradu se dogodio prikazani sukob?

1	
---	--

_____

b) Koji je rat započeo gore prikazanim sukobom?

1	
---	--

_____

c) Kako se naziva mir kojim je okončan rat koji je započeo gore prikazanim sukobom?

1	
---	--

_____

28. Pomoću sljedećeg povijesnog izvora odgovorite na pitanja.

*„Kad kralj oće da kog srve,
tad Rvate meće prve,
a dobitak kad se dili,
tad pitaju: "Gdi ste bili?"“*

a) Tko je autor ovog povijesnog izvora / pjesme?

1	
---	--

_____

b) Koji je naslov ove pjesme čiji ste izvadak pročitali?

1	
---	--

_____

c) U kojem je gradu prvi put otisnuta ova pjesma?

1	
---	--

_____

VII. Pozorno pogledajte prikazane povijesne zemljovide i odgovorite na postavljena pitanja.

29. Odgovorite na sljedeća pitanja vezano za kartu

a) Koja je dinastija vladala zeleno osjenčanim prostorima?

1	
---	--

_____

b) Koji je vladar te dinastije prvi izravno vladao i prostorom označenim brojem 1 na karti?

1	
---	--

_____

c) Koji je vladar iz te dinastije 1556. naslijedio prostore označene brojem 2 na karti?

1	
---	--

_____

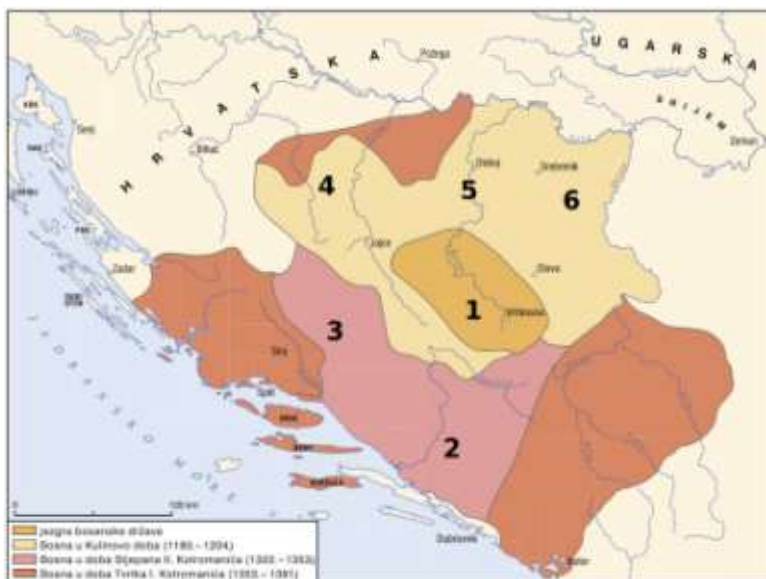
30. Odgovorite na sljedeća pitanja:

- a) Kako se nazivao dio srednjovjekovne Bosne označen brojem 3 na karti?

1	
---	--

- b) Kojim brojem na karti je označen prostor gdje je 1415. Žigmund Luksemburški doživio težak poraz?

1	
---	--

- c) Kako se zvao plemić koji je krajem 14. i početkom 15. stoljeća vladao prostorom označenim brojevima 3 i 4 na karti?

1	
---	--

31. Odgovorite na sljedeća pitanja:

- a) Kako se nazivao politički prostor označen brojem 2 na karti?

1	
---	--

- b) U kojem stoljeću počinje sustavna kolonizacija područja označenog brojem 1 na karti?

1	
---	--

- c) Koje su se europske sile tijekom ranog novog vijeka često sukobljavale na prostoru prikazanom na karti?

1	
---	--

